

ВИКОРИСТАННЯ ОН-ЛАЙН ІГР ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ НАСТУПНОСТІ У ФОРМУВАННІ УЯВЛЕНЬ У ДІТЕЙ ПРО ПРИРОДУ ПЛАНЕТИ ЗЕМЛЯ ТА ВСЕСВІТ

Кравчук Юлія Володимирівна

магістрант спеціальності 013 Початкова освіт»,
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського,
yulia.kravchuk08@gmail.com

Янчук Тетяна Віталіївна

магістрант спеціальності 013 Початкова освіта,
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського,
tetianayana555@gmail.com

Навчальна діяльність як провідна в молодшому шкільному віці пов'язана з ігровою діяльністю, актуальність якої зберігається. З початком шкільного навчання у формах, змісті та спрямованості ігрової діяльності відбуваються зміни, які полягають перш за все у зростанні підпорядкованості гри навчальній діяльності, в інтеріоризації ігрових дій (в поступовому переході від ігор в плані зовнішніх дій до ігор у внутрішньому плані уяви), в збільшенні значення ігор з досягненням певного результату, зокрема інтелектуальні ігри, в зростанні ролі ігор з правилами дидактичних і комп'ютерних ігор. Дидактичні ігри в роботі з молодшими школярами забезпечують ефективну адаптацію при зміні ігрової діяльності на навчальну. Дидактично ігри покликані розв'язувати конкретні навчальні завдання на основі ігрової мотивації. Використання дидактичних ігор в діяльності з молодшими школярами забезпечує плавний перехід від гри до навчальної діяльності, є ефективним засобом включення дітей в навчання, зберігаючи стійку пізнавальну мотивацію. У багатьох першокласників спостерігаються недостатня стійкість і довільність уваги, а згодом і довільність пам'яті, переважання наочно-образного мислення. У дидактичних іграх за рахунок емоційної включеності в ігру при розв'язанні навчальних завдань відбувається розвиток довільності пізнавальних процесів. Правила більшості дидактичних ігор спрямовані на розвиток логічного мислення. У разі несформованості пізнавальної мотивації, коли мотиви і зміст навчальної діяльності не збігаються, в дидактичній грі вони поступово зближуються. Ігровий мотив поступово зміщується власне на пізнавальний. Також на основі ігрової мотивації освоюються багато правил і норм реалізації навчальної діяльності.

Для молодшого школяра ігрова діяльність хоча і має допоміжне значення, але залишається дуже важливою і суттєвою, оскільки дозволяє зробити суть об'єктів і явищ більш явним. За допомогою гри учень глибше пізнає суть цих речей, опановує високими суспільними мотивами поведінки, навчається підпорядковувати свою поведінку правилам. Ігрова діяльність сприяє розвитку всіх пізнавальних процесів дитини.

Перехід від гри до серйозних занять відбувається не різко, а поступово і має певні перехідні форми, в якості яких можуть виступати дидактичні ігри. Дидактичні ігри – це різновид ігор з правилами, які спеціально створюються

педагогом з метою навчання і виховання, спрямованих на розв'язання конкретних завдань навчання, але в той же час надають виховний і розвивальний вплив ігрової діяльності. Специфіка дидактичної гри полягає в тому, що дидактичне завдання в ній приховане від учнів. Увагу дітей направлено в першу чергу на виконання ігрових дій, а завдання навчання ними може не виділятися і не усвідомлювати. Це і робить дидактичну гру особливою формою ігрового навчання, коли учні найчастіше мимоволі засвоюють певні знання, вміння, навички. Взаємовідносини між учнями і вчителем зумовлені не навчальною ситуацією, а ігровою діяльністю, яка є грою тільки для учня, а для дорослого вона – спосіб навчання. Основною метою дидактичних ігор та ігрових прийомів навчання є полегшення і прискорення поступового переходу до навчальних завдань.

Нами запропоновано розробку і використання дидактичних онлайн ігор в середовищі LearningApps. В цьому сервісі є можливість створювати інтерактивні комп'ютерні ігри на основі шаблонів. До кожної теми можна зробити колекцію ігор різного типу. Превагою сервісу є те, що на основі запропонованих шаблонів можна створювати ігри як для дітей дошкільного віку, так і для молодшого шкільного. Виконувати розроблені дидактичні ігрові завдання можна, як на комп'ютері, так і на планшеті чи девайсі.

Для реалізації наступності пропонуємо використовувати дане середовищі під час формування уявлень у дітей дошкільного віку на основі ігрових завдань, розроблених в таких шаблонах як «знайти пару», «парочки», «класифікація», «числова пряма», «фрагменти зображень», «пазл», а для учнів початкових класів додавати завдання в шаблонах «просте упорядкування», «вільна текстова відповідь», «вікторина», «заповнити пропуски», «кросворд».

Пропонуємо дітям під час заняття з вихователем або з батьками виконати наступні дидактичні ігрові завдання: на закріплення уявлень про планети, їх назви, зовнішній вигляд; про Місяць, відповідність фаз Місяця зовнішньому зображенню під час спостереження з Землі (рис. 1). <https://learningapps.org/watch?v=phrwids2a18>.

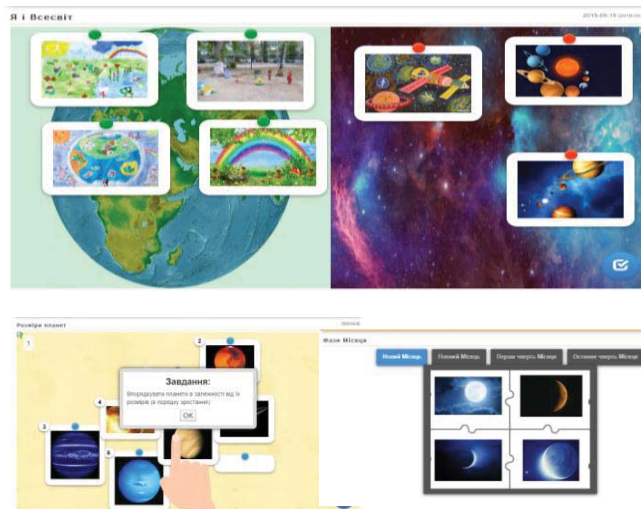

Рис. 1. Фрагменти з розроблених дидактичних ігор для дошкільників

В початковій школі уявлення про Всесвіт поглиблюються, водночас учні набувають умінь читати, тому пропонуємо завдання в шаблонах, де необхідно прочитати слова або завдання (рис. 2.). Наприклад, в завданнях необхідно співставити назви космічних об'єктів із їх зображеннями, розгадати кросворд на космічну тематику.

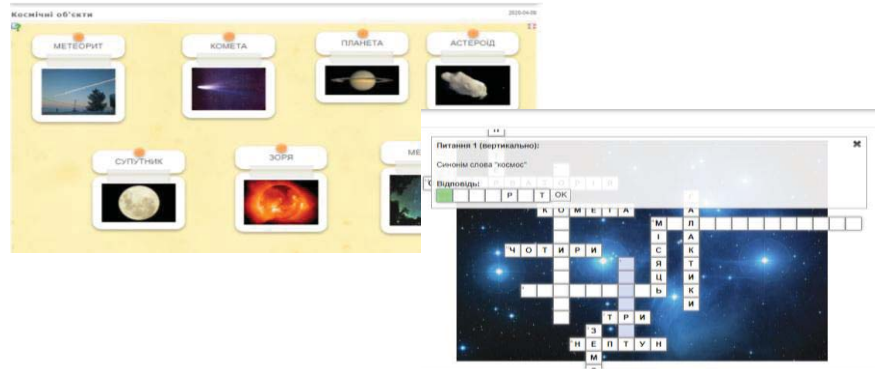

Рис. 2. Фрагменти з розроблених дидактичних ігор для молодших школярів

На нашу думку, доцільність використання дидактичних онлайн ігор як засобу навчання дітей в даному віці обґрунтовується наступними причинами.

Ігрова діяльність хоча і не є провідною, але зберігає розвивальну роль. Ігрова діяльність не зникла, а проникла в нові відносини до дійсності, вона має своє внутрішнє продовження в навчальній і трудовій діяльності. Тому опора на ігрову діяльність, на ігрові форми і прийоми – це найбільш адекватний шлях включення учнів у процес навчання.

Досить повільний темп освоєння освітньої діяльності та умінь навчатися.

Серед вікових особливостей дітей початкової школи виділяють домінування наочно-образного типу мислення, мимовільних видів пам'яті, недостатню стійкість і довільність уваги, домінування. Дидактичні ігри сприяють розвитку у дітей психічних пізнавальних процесів.

Недостатньо сформована пізнавальна мотивація у більшості молодших школярів, відсутність зв'язку мотиву, з яким учень приходить до школи із контентом тієї діяльності, яку йому необхідно виконувати в школі. Ігрова мотивація певною мірою дає можливість привести у відповідність мотиви і зміст навчальної діяльності в початковий період навчання.

Існують значні труднощі адаптації при вступі дитини до школи. Дидактична гра сприяє подоланню адаптаційних труднощів і проблем першокласника.

Розроблені засоби на основі веб-додатку Learning Apps є новим дієвим способом наочності для розвитку природничих уявлень дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, для формування у них уявлення про Всесвіт і місце людини у ньому.

Список використаних джерел

1. Заболотний В. Ф., Слободянюк І. Ю., Мислицька Н. А. Дидактичні можливості використання веб-орієнтованих технологій під час навчання фізики в класах гуманітарного профілю // Інформаційні технології і засоби навчання. 2018. Том 65. № 3. С. 53–65.

2. Заболотний В. Ф., Мисліцька Н. А. Формування уявлень у молодших школярів про природничо-наукову картину світу: інноваційні технології: монографія. Вінниця, 2020. Нілан-ЛТД. 161 с.

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ AUGMENTED REALITY ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ІНТЕГРОВАНИХ УРОКІВ ТА ФАКУЛЬТАТИВІВ З ХІМІЇ

Кузишин Ольга Василівна

кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри хімії середовища та хімічної освіти,
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»,
olgaifua3108@gmail.com

Базюк Лілія Володимирівна

кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри хімії середовища та хімічної освіти,
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»,
liliya30@ukr.net

На сьогодні очевидним є факт, що не можливо перейти на новий рівень якості освіти, вирішуючи проблеми застарілими методами. Необхідні нові стратегії, нові педагогічні технології, які співзвучні нашому часу [4].

Інтегрований урок – це одне із нововведень сучасної методики. Ця технологія сміло проникає у шкільні програми і зв'язує навіть на перший погляд несумісні предмети. За своєю суттю шкільний предмет «хімія» є інтегрованим. Він весь пронизаний міжпредметними зв'язками і, разом з іншими природничими дисциплінами, пропонує учням знання з багатьох галузей науки, мистецтва, культури, а також реального повсякденного життя.

Інтегрований урок, який побудований на синтезі інформації різних навчальних предметів, стимулює аналітичну діяльність учнів, формує вміння переносити знання із однієї галузі в іншу, а це, в свою чергу, сприяє цілісному сприйняттю дійсності. Інтегровані уроки можуть вирішувати інформаційні, комунікаційні, навчально-пізнавальні задачі. Варіанти інтегрованих уроків найрізноманітніші. Можна зінтегрувати не тільки два, але навіть декілька предметів. На таких уроках формуються ціннісно-сміслові, інформаційні, комунікативні компетенції [4].

Обговорення на уроці звичних для кожного учня проблем, взятих із реального життя, сприяє активізації їх пізнавальної діяльності, мотивує до навчання, розвиває критичне мислення тощо. Наприклад, відчуття болю знайоме кожній людині, а отже кожен з нас може поділитися якимись певними міркуваннями, досвідом. Тому таку тему можна легко використати для пояснення будови органічних речовин, їх властивостей, галузей використання, дії на організм людини. Ці знання особливо необхідні для формування професійних компетентностей майбутніх вчителів хімії, оскільки в кабінеті хімії учні і вчитель постійно контактують з небезпечними хімічними речовинами [1].

Вивчення токсичних речовин є ефективним у поєднанні з візуалізацією молекул, коли студент, виходячи з будови речовини, може прогнозувати її властивості.